

(The Examiner, 28.08.2009)

Кад је у питању Европска Унија, сваки глас који повећава моћ Брисела је коначан. Али зато је сваки глас против тога привремен.

Одличан пример за то је Лисабонски споразум. Он, између осталог, пребацује одговорност са скупштина држава чланица на Европски парламент, смањује број области у којим се одлуке доносе једногласно (чиме се смањује моћ вета појединачних држава), установљава нове институције председника (уместо претходног ротирајућег решења) и министра спољних послова који ће да гура јединствену спољну политику.

У јуну прошле године, Ирци су гласали против овог споразума. Будући да споразум захтева једногласни договор, то је у теорији требало да буде крај. Али, европска елита је инсистирала да Ирска треба поново да гласа. И тако ће другог октобра доћи до новог гласања.

Посланици Европског парламента не желе да се баве незадовољством које јачање власти изазива у народу. Последњи председник Европског парламента, Hans-Gert Poettering је отворено заговарао њихово заобилажење: „Врло је битно да про-европски посланици буду сложни да се наши противници не би чули”.

Према анкети „Отворене Европе“ из 2007, око 75% грађана Европе – укључујући солидну већину у свакој држави – жели да гласа сваки пут о сваком новом предлогу увећања моћи Брисела. Лисабонски уговор би највероватније пропао у око половини држава чланица.

Стога није ни чудо да је бивши француски председник Valery Giscard d'Estaing, који је играо кључну улогу у писању првог устава, закључио да „референдуме треба избегавати“.

Комесар Европске уније из Шпаније, Joaquín Almunia, је закључио да одржавање референдума о компликованим питањима као што је Лисабонски споразум „није демократски“. Слично тврди и Министар унутрашњих послова Немачке, Wolfgang Schäuble: “не може пар милиона Ираца да доноси одлуке у име 495 милиона Европљана”.

Неки заговорници Лисабонског уговора су предлагали да се Ирска избаци из ЕУ или да се сведе на придруженог члана. Већина је ипак била за то да се Ирци натерају да поново иду на референдум. Да би избор био лакши, неке европске владе су Ирској обећале разне уступке. Ирски министар спољних послова Michael Martin је прошлог децембра изјавио како ће ново гласање бити о „другачијем предлогу”.

Међутим, сви уступци ће се десити једном у будућности, док у споразуму нема никаквих промена. Ирски социјалистички посланик у Европском парламенту, Joe Higgins је цео процес назвао “обичном представом”. Lorraine Mullally из “Отворене Европе” каже да: “Упркос дугим преговорима и гомили начелних изјава како ће се резултат ирског референдума поштовати, у самом споразуму није промењен ни зарез.

Један немачки социјалистички посланик у Европском парламенту је запретио да, ако референдум не успе ни из другог пута, Ирској следи „изолација“ и „другоразредни статус“. Британски посланик Daniel Hannan каже како му је пријатељ Ирац рекао: „нисмо се борили против британске чизме да би нам командовали Белгијанци“.

Такође, ни пољски, ни чешки председник још увек нису потписали уговор. Ако британски конзервативци стигну на власт пре него што се заврши процес ратификације, постоји реална шанса да ће да промене одлуку претходне власти и повуку британски потпис.

Оксфордски професор Timothy Garton Ash је у „Гардијену“ написао како је “величанственост Европске уније баш у томе што народи са крвавим историјама мирно сарађују у заједници демократија”.

Иако је он у праву, то је аргумент против Лисабонског уговора, а поготово против процеса његове ратификације. Ућуткивање гласова оних који су присиљени да живе у одређеној држави једноставно није демократија.

<http://www.washingtonexaminer.com/opinion/columns/OpEd-Contributor/Voting-until-they-get-it-right-in-the-European-Union-8162029-55444307.html>

Превела Жељка Бутуровић